

TAJEMNICE MESJASZA

TAJEMNICE MESJASZA

**ODKRYJ, CO ŁĄCZY
KSIĘGĘ RODZAJU Z TERAŹNIEJSZOŚCIĄ**

Rabin Jason Sobel

Wydanie I • Ustroń, 2024

Tytuł oryginału: *Mysteries of the Messiah: Unveiling Divine Connections from Genesis to Today*

Autor: Rabin Jason Sobel

Tłumaczenie: Karolina Siupa

Redakcja merytoryczna: Jacek Szeliga

Redakcja językowa: Elżbieta Siewniak

Korekta: Bartosz Szpojda

Skład i przygotowanie do druku: Sylwia Cupek

Projekt graficzny okładki (dostosowała z oryginału): Sylwia Cupek

Druk i oprawa: Drukarnia im. Adama Półtawskiego, Kielce

Copyright 2021 by Jason Sobel

Published by arrangement with HarperCollins Christian Publishing, Inc.

All rights reserved.

Copyright © for the Polish edition by Wydawnictwo Szaron, 2023

Copyright © for the Polish translation by Wydawnictwo Szaron, 2023

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Książka ani żadna jej część nie może być przedrukowywana ani w jakikolwiek inny sposób reprodukowana czy powielana mechanicznie, fotooptycznie, zapisywana elektronicznie lub magnetycznie, ani odczytywana w środkach masowego przekazu bez pisemnej zgody wydawcy.

Jeśli nie zaznaczono inaczej, wszystkie cytaty biblijne pochodzą z Biblii Tysiąclecia, *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*, wyd. 5, Poznań 2003.

Cytaty z oznaczeniem UBG zaczerpnięto
z *Uwspółcześnionej Biblii Gdańskiej*, wyd. Wrota Nadziei, 2017.

Cytaty z oznaczeniem EIB zaczerpnięto
z *Biblii, to jest Pisma Świętego Starego i Nowego Przymierza*.
Przekład z języka hebrajskiego, aramejskiego i greckiego.
Wydanie 1. Ewangeliczny Instytut Biblijny. Poznań 2016.

Cytaty z oznaczeniem BW pochodzą
z *Biblii to jest Pisma Świętego Starego i Nowego Testamentu*.
Nowy przekład z języka hebrajskiego i greckiego opracowany przez Komisję Przekładu
Pisma Świętego. Towarzystwo Biblijne w Polsce. Warszawa 1975.

Wydawca: Szaron

Księgarnia | Wydawnictwo | Hurtownia

ul. 3 Maja 49a, 43-450 Ustroń

tel. 503 792 766

wydawnictwo@szaron.pl

zamowienia@szaron.pl

szaron.pl

Książkę można nabyć u wydawcy.

Wydanie I, Ustroń 2024

ISBN 978-83-8247-159-5

Najważniejszą osobą w moim życiu:

*Mojemu Jezui, Mesjaszowi, który mnie odnalazł
i przemienił swoją łaską i miłością.*

*Mojej eszet chajil – dzielnej kobiecie Miriam,
którą rozkoszuje się moje serce.
Jesteś dla mnie niesamowitym źródłem
wsparcia, miłości i zachęty.
Całym sercem dziękuję Bogu za Ciebie
i będę Cię kochał do końca moich dni!*

*Całej mojej rodzinie, Mamusi, Tacie, Avi,
Judzie, Cioci Carol, Cioci Wendy,
Ukochanym Dziadkom, za którymi bardzo tęsknię.
Jesteście wiatrem, który pozwala mi się wznosić
ponad wszelkie sytuacje i okoliczności.
Bardzo was wszystkich kocham
i nie wyobrażam sobie życia bez Was!*

SPIS TREŚCI

	Przedmowa	9
	Początek przygody	11
<i>Rozdział 1</i>	Curriculum vitae Mesjasza	23
<i>Rozdział 2</i>	Mesjasz stworzenia	41
	<i>Adam i Ewa</i>	
<i>Rozdział 3</i>	Mesjasz obiecany patriarchom	61
	<i>Abraham, Izaak i Jakub</i>	
<i>Rozdział 4</i>	Mesjasz, syn Józefa i Judy	83
<i>Rozdział 5</i>	Mesjasz objawiony w Mojżeszu	105
	<i>Jego narodziny</i>	
<i>Rozdział 6</i>	Mesjasz, większy od Mojżesza	115
	<i>Jego boże powołanie</i>	
<i>Rozdział 7</i>	Cuda mesjasza i Mojżesza	133
<i>Rozdział 8</i>	Mesjasz, nasza pascha	151
<i>Rozdział 9</i>	Mesjasz i pięćdziesiątnica	173
<i>Rozdział 10</i>	Mesjasz na pustyni	189
<i>Rozdział 11</i>	Mesjasz w historii miłosnej Rut i Boaza	207
<i>Rozdział 12</i>	Mesjasz, syn Dawida	223

Zawsze jest więcej	243
Podziękowania	245
Suplement	247
O autorze	255

PRZEDMOWA

Poznałam rabina Jasona Sobela w 2016 roku, w Nowym Jorku, w okresie przedświątecznej gorączki przed Bożym Narodzeniem. Hoda i ja byłyśmy wyczerpane napiętym grafikiem produkcji programu *Today*, w ramach którego nagrywałyśmy dwa, czasem nawet trzy odcinki dziennie, by wreszcie móc wziąć dwa tygodnie urlopu. Marzyłam tylko o tym, by rzucić wszystko i uciec wraz z rodziną do Florida Keys, gdzie mogłabym zapomnieć, czym o tej porze roku jest Rockefeller Center, a mianowicie jednym wielkim chaosem.

Przez te sześć tygodni w roku poruszanie się po ruchliwych ulicach Manhattanu stawało się niemal niemożliwe. W tłumach turystów panowała świąteczna ekscytacja, lecz ja czułam się tak, jakby ten okres nie miał nic wspólnego z prawdziwym znaczeniem Bożego Narodzenia, czyli świętowaniem narodzin Chrystusa, Mesjasza. Co roku odczuwałam głęboki smutek, że nigdzie nie można znaleźć przesłania o Bożej miłości.

I wtedy poznałam rabina Jasona. Ten jeden dzień zmienił całą moją perspektywę, a w rezultacie moje życie i sposób, w jaki pojmowałam Pismo Święte. W trakcie trzygodzinnego lunchu w mojej ulubionej restauracji, Neary's Pub, siedziałam naprzeciwko tego obcego człowieka, który zagłębiał się w znaczenia słów i bardzo cierpliwie wyjaśniał mi,

co tak naprawdę wydarzyło się w biblijnej historii ponad dwa tysiące lat temu. Jego nauczania roznieciły w mojej duszy pragnienie, by studiować Słowo Boże w oryginale – w językach hebrajskim i greckim. Rok później rabin Jason i ja napisaliśmy książkę *The Rock, The Road, and the Rabbi* (Skała, droga i rabin – przyp. tłum.), która niespodziewanie stała się bestsellerem i ukazało się już jej dziewiętnaste wydanie.

Na dnie każdej ludzkiej duszy kryje się wrodzona i, jak wierzę, dogłębna tęsknota za poznaniem Boga w sposób intymny – nie tylko za odwiedzaniem Go raz w tygodniu lub w Wigilię i poranek Wielkanocny. Jak mamy przeżyć wszystkie pozostałe nanosekundy naszego istnienia? Co Bóg ma na ten temat do powiedzenia? Oto wieczny Bóg Biblii, którego przedstawi wam Jason, być może po raz pierwszy w waszym życiu w takiej odsłonie.

A może już wierzysz w Jezusa (Jeszuę), ale pragniesz rozwijać swoją wiarę i poznać Jego pokój? W *Tajemnicach Mesjasza* rabin Jason w niezrównany sposób wyjaśnia doskonałość i piękno Bożego planu odkupienia dla całej ludzkości. To naprawdę arcydzieło wnikliwości i objawienia. Uczujcie nad tą książką, rozważajcie ją i radujcie się nią, ponieważ tylko w Jezui „żyjemy, poruszamy się i jesteśmy” (Dz 17,28).

Szalom, szalom! Jemu niech będzie chwała i cześć na wieki.

Kathie Lee Gifford
grudzień 2020 r.

POCZĄTEK PRZYGODY

Kto nie lubi tajemnic? Niezależnie od tego, czy oglądamy zachłannie seriale na Netfliksie, czy po nocach zaczytujemy się w książkach, napędza nas pragnienie odnajdowania ukrytych wskazówek i układania fragmentów w całość. Wiele tego typu historii kręci się wokół jednej, centralnej postaci, bohatera, który stara się rozwiązać zagadkę i znaleźć wyjście z sytuacji.

Biblia jest jednym z moich ulubionych dzieł o tajemnicach. Od pierwszych słów Księgi Rodzaju do ostatniego rozdziału Apokalipsy, Słowo Boże jest pełne intrygujących wskazówek, fascynujących objawień i niezwykłych opowieści. Wiele biblijnych tajemnic od wieków rozpala naszą wyobraźnię. Na stronach Pisma znajdziemy nie tylko oryginalne postaci, dysfunkcyjne rodziny, krwawe bitwy i odważnych bohaterów, ale również niesamowitą mądrość. A czytelnicy pytają: Kim jest ten tajemniczy bohater, zwany Mesjaszem i Odkupicielem, który przyjdzie aby zbawić świat?

Tajemnice Mesjasza pomogą ci odkryć niektóre z tych sekretów. Dowiesz się nie tylko czegoś o Mesjaszu, ale także o tym, jak Biblia Go objawia, jak odsłania Jego głęboką miłość do ciebie oraz Jego nieustrudzone dążenie do odkupienia nas wszystkich.

W tej książce niezbędne do badania tajemnic Biblii jest łączenie Starego Testamentu z Nowym, a katalizatorem tego procesu jest wer-set z Ewangelii Mateusza (13,52): „Dlatego każdy uczony w Piśmie [w ang.: znawca Tory – przyp. tłum.], który stał się uczniem królestwa niebieskiego, podobny jest do ojca rodziny, który ze swego skarbca wydobywa rzeczy **nowe i stare**”.

Niestety, wielu ludzi nie docenia tego, jak Stary i Nowy Testament uzupełniają się nawzajem. Zbyt wielu chrześcijan akceptuje jedynie połowę dziedzictwa i zadowala się przyjęciem jedynie „nowego”. Z drugiej strony, Żydzi również posiadają niepełny obraz, gdy przyjmują tylko „stare”. Nie wolno nam zadowalać się tylko jedną połową, ponieważ *obydwie* są niezbędne, aby doświadczać naszego pełnego dziedzictwa w Królestwie i w pełni zrozumieć osobę Mesjasza.

W Ewangelii Mateusza 13,52 Jezus odniósł się do „starych” i „nowych” skarbów, aby nakreślić analogię nie tylko pomiędzy dwoma Przymierzami, ale także Żydami i poganami.

Jedni i drudzy są bezcenną własnością Boga, nie bardziej ani nie mniej wartościową od drugich. Jednak *razem* ich wartość gwałtownie wzrasta. Kto by zaniedbał stare skarby tylko dlatego, że istnieją nowe?

W każdym rozdziale *Tajemnic Mesjasza* znajdziemy połączenie pomiędzy tym, co stare, a tym, co nowe. W miarę lektury, czytelniku, Pismo Święte zacznie nabierać dla ciebie wyrazistości, lepiej zrozumiesz osobę Mesjasza i zyskasz nową perspektywę na to, jak Jego historia przeplata się przez całą biblijną narrację. Podobnie jak uczniowie na drodze do Emaus (Łk 24,13–31), dzięki lekturze tej książki poznasz te powiązania i doświadczysz odkrywczego objawienia, które sprawi, że twoje serce zapłonie większą nadzieją i błogosławieństwem. To objawienie rozpali w tobie płomienną tęsknotę za Jezuem Mesjaszem¹, wzniesie pasję do Tory² i głód *Brit Chadasha*

1 W tej książce często używam hebrajskiego imienia Jezusa (Jeszua), które przypomina nam o Jego żydowskim pochodzeniu.

2 W tradycji żydowskiej pojęcie „Tora” jest najczęściej używane w odniesieniu do pierwszych pięciu ksiąg Biblii, zwanych również Pięcioksięgiem.

(Nowego Testamentu) – połączenia, które zapoczątkuje proces przemiany i odnowy u naśladowców Jezus.

ZANIM ROZPOCZNIESZ SWOJĄ PRZYGODĘ

Zanim zaczniesz zagłębiać się w *Tajemnice Mesjasza*, musisz dowiedzieć się kilku rzeczy, pomocnych w czasie tej podróży.

Hebrajski i grecki w liczbach: Kod Stworzenia

Jako że każde tłumaczenie może rozmyć lub zatracić część pierwotnego przekazu tekstu, ważne jest, abyśmy studiowali Biblię w językach oryginalnych, czyli hebrajskim i greckim. Te dwa główne języki są naprawdę piękne i wyjątkowe.

Większość języków świata zapisuje liczby i litery osobnymi znakami, ale nie hebrajski i grecki. Obydwa te języki używają do zapisywania liczb liter ze swoich alfabetów i każda litera w alfabecie hebrajskim i greckim ma swoją wartość liczbową³. Dzięki temu liczby mogą tworzyć słowa, a słowa po dodaniu wartości liter mogą przedstawiać określone wartości liczbowe. Zatem zarówno słowa, jak i liczby są istotne, gdy badamy tajemnice Mesjasza w Biblii. Pozwól, czytelniku, że przytoczę kilka pytań, które ludzie często zadają odnośnie do biblijnych liter i liczb.

Dlaczego badanie liczb jest ważne? Liczby w Biblii często tworzą swoiste wzorce znaczeniowe. Przykładowo, pierwszym słowem Księgi Rodzaju jest *bereszit*, czyli „na początku”. Pierwszą literą wyrazu *bereszit* jest *bet*, która ma wartość liczbową dwa. Dlaczego ma

- 3 Oto jak działa hebrajski system liczbowy: pierwsze dziesięć liter hebrajskiego alfabetu oznacza także liczby, z których każda kolejna ma wartość wyższą o jeden (*alef* to 1, *bet* to 2 itd.). Z następnych dziesięciu każda kolejna ma wartość wyższą o dziesięć (*kaf* to 20, *lamed* to 30 itd.). W przypadku ostatnich liter każda kolejna ma wartość wyższą o sto (*kof* to 100, *resz* to 200 itd.) aż do ostatniej litery, *taw*, której wartość wynosi 400.

to znaczenie, że pierwsza litera w Biblii ma wartość liczbową dwa? Ponieważ Bóg stworzył świat złożony z par. Stworzył niebo i ziemię. Stworzył światło i ciemność. Dzień i noc. Słońce i księżyc. Stworzył morze i suchą ziemię. Mężczyznę i kobietę. Litera *bet* oznacza również błogosławieństwo. Dopiero gdy dwa przeciwieństwa łączą się ze sobą, w pełni uwalniane jest Boże błogosławieństwo.

Jak studiować Biblię, używając liczb? Oto przykład badania znaczenia liczb w Biblii. Pan powiedział Mojżeszowi, aby przez osiem dni poświęcał przybytek. Przez pierwszych siedem dni (codziennie) Mojżesz wznosił przybytek i składał go. Ale ósmego dnia, po tym, jak Mojżesz i Aaron pobłogosławili lud (Kpł 9), przybytek wypełniła Boża chwała.

Dlaczego Pan wybrał ósmy dzień?

- Osiem to liczba szat noszonych przez najwyższego kapłana (Wj 28).
- Osiem to liczba pokropień krwią w święto Jom Kipur w celu prześlągania (Kpł 16,14–15).
- Osiem to liczba przypraw używanych w przybytku, wliczając w to olej do namaszczenia i kadzidło (Wj 30,23–24; 34).
- Osiem to liczba instrumentów używanych przez lewitów: siedem plus głos chóru⁴.
- Osiem to liczba drążków służących do przenoszenia świętych przedmiotów: arki, stołu, ołtarza ze złota i ołtarza z miedzi lub mosiądzu (Wj 25, 27, 39).

To powtarzające się użycie liczby osiem tworzyło spójność i wskazywało na osobę i dzieło Mesjasza. Przykładowo, Jezua umarł i powstał z martwych w niedzielę, która jest zarówno pierwszym, jak i ósmym dniem tygodnia. Mesjasz umarł w piątek, który jest dniem szóstym.

4 Instrumenty strunowe (Ps 4,1), instrumenty dęte (Ps 5,1), lira z Gat (Ps 8,1), flety używane do melodii „Machalat” (Ps 88,1, wersja hebrajska), lutnia (Ps 39,1), lira i harfa (Ps 33,2), oraz osiem głosów śpiewaków.

Podobnie jak Ojciec, On także odpoczął siódmego dnia po zakończeniu dzieła odkupienia, a następnie zmartwychwstał ósmego dnia. Czy widzisz zatem, czytelniku, jak studiowanie słów i liczb może ci pomóc łączyć ze sobą Stary i Nowy Testament oraz pogłębić twoje studiowanie Biblii?

Jakie zastosowanie mają liczby w Biblii? Alfabet w języku hebrajskim nazywa się *Alef-Bet*, a jego nazwa pochodzi od pierwszych dwóch liter. Pierwsza litera, *alef*, i druga, *bet*, w połączeniu tworzą hebrajskie słowo oznaczające ojca (*Ab*, jak w *Abba*, „Bóg Ojciec”) i dzięki temu widzimy, że alfabet hebrajski wywodzi się od Boga Ojca.

Po dodaniu do siebie, litery w nazwie *Alef-Bet* mają tę samą wartość co „*alefi taw*”, pierwsza i ostatnia litera hebrajskiego alfabetu. Obydwie te pary liter mają wartość liczbową 523. Fakt ten podkreśla celową alfanumeryczną strukturę języka hebrajskiego. A to nie wszystko! *Alef* i *taw* to hebrajskie odpowiedniki „Alfy i Omegi” (pierwszej i ostatniej litery alfabetu greckiego), czyli wyrażenia, którego Jezus użył do opisanego samego siebie w Apokalipsie (22,13): „Ja jestem Alfa [po hebrajsku *Alef*] i Omega [po hebrajsku *Taw*], Pierwszy i Ostatni, Początek i Koniec”. To istotne, ponieważ 523 to także pełna wartość liczbową następujących określeń biblijnych:

„Ufają Tobie znający Twe imię”	Psalm 9,11
„Emmanuel”	Księga Izajasza 7,14
„Dziewica”	Ewangelia Mateusza 1,23 w biblijnej grece

Związek matematyczny pomiędzy tymi trzema kluczowymi pojęciami demonstruje, jak cały *Alef-Bet* (523) wskazuje na Mesjasza.

Co więcej, jako że każda litera w alfabecie hebrajskim (lub greckim) odpowiada określonej liczbie, łatwo określić wartość dowolnego słowa z Biblii i wykorzystać ją do lepszego zrozumienia Pisma. Dla przykładu:

- Hebrajski wyraz oznaczający „trędowaty” (*mecora*) po dodaniu do siebie wartości jego poszczególnych liter uzyskuje wartość liczbową 400. Liczba 400 to także wartość przypisywana hebrajskiej literze *taw*. To ważne powiązanie, ponieważ starożytna wersja litery *taw* miała kształt krzyża. Krzyż (400) był powodem, dla którego wżgardzono Mesjaszem i traktowano Go jak trędowatego (*mecora*).
- W języku greckim słowo oznaczające „ziarno” (*kokkos*) ma wartość liczbową 400. Jezus powiedział: „Zaprawdę, zaprawdę, powiadam wam: Jeśli ziarno pszenicy, wpadłszy w ziemię, nie obumrze, zostanie samo jedno, ale jeśli obumrze, przynosi plon obfity” (J 12,24). *Kacir*, hebrajskie słowo oznaczające „żniwo”, po zsumowaniu wartości swych liter również ma wartość 400.
- Jezus umarł jak „ziarno” (*kokkos*, 400) na „krzyżu” (*taw*, 400). Ostatecznie wypełnił swoją rolę „mesjańskiego trędowatego” (*mecora*, 400) i przyniósł wielkie duchowe „żniwo” (*kacir*, 400)!
- Liczba 400 ma również związek z wylewaniem się Bożego sądu (Ps 69,25). Jezus stał się „trędowatym” (*mecora*, 400) i umarł jak pojedyncze „ziarno” (*kokkos*, 400) na „krzyżu” (*taw*, 400), aby Bóg nie „wylał” (*szofeh*, 400) na nas swego sądu. Zamiast tego, możemy osobiście doświadczyć, że „Pan jest łagodny i miłosierny, nieskory do gniewu i bardzo łaskawy” (Ps 145,8). Wartość liczbowa tego wersetu w języku hebrajskim również wynosi 400. Czy można sobie wyobrazić większą oznakę łaski, współczucia i miłości?

Powiązania tego rodzaju sprawiają, że studiowanie oryginalnych słów Biblii i związanych z nimi liczb wzbudza fascynację i przemieniania ludzkie życie.

Od którego momentu w historii rozpoczyna się alfanumeryczne rozumienie języka hebrajskiego? Monety z 78 r. p.n.e. stanowią najwcześniejszy archeologiczny dowód na używanie hebrajskich liter do przedstawiania wartości liczbowych⁵. Zostały one wypuszczone

5 *Ancient Jewish Coins: Hasmonean/Macabbean Coins (135–37 BCE)*, w: Jewish Virtual Library, <https://bit.ly/47eaQZ4>, dostęp z dnia 17 sierpnia 2020 r.

przez Jannaja, żydowskiego króla hasmonejskiego, spokrewnionego z rodem Machabeuszy. Napis na monetach przedstawia dwie hebrajskie litery, *kaf-he*, oznaczające dwudziesty piąty rok panowania Jannaja. Możliwe jednak, że alfanumeryczne rozumienie języka hebrajskiego sięga jeszcze wcześniejszej historii czasów biblijnych.

Pierwsze biblijne użycie liter zamiast liczb prawdopodobnie znajduje się w Pierwszej Księdze Samuela (13,1). Uczeń ma trudności z przetłumaczeniem tego wersetu, ponieważ po hebrajsku dosłownie oznacza on: „Synem jednego roku był Saul, gdy zaczął rządzić”.

Większość tłumaczeń albo podaje liczbę, albo w miejsce wieku Saula wstawia lukę, na przykład: „Saul miał ... lat, gdy został królem”. Problem znika jednak, jeśli pierwsze słowo tego wersetu, *ben* – oznaczające „syn” – odczytać alfanumerycznie jako 52, co daje logiczne i sensowne rozwiązanie. Wówczas można przetłumaczyć ten werset jako „Saul miał pięćdziesiąt dwa lata, gdy został królem [...]”. Wyjaśnia to również, jak to możliwe, że syn Saula, Jonatan, był doświadczonym wojownikiem, gdy Saul zaczął panować, gdyż wiele tłumaczeń sugeruje, że Saul wstąpił na tron w wieku zaledwie trzydziestu lat.

Istnieją wyraźne dowody na to, że w czasach drugiej świątyni, kiedy żył Jezus, hebrajskie i greckie wartości alfanumeryczne były używane do nadawania głębszych znaczeń. Przykładowo, w Apokalipsie czytamy: „Tu jest [potrzebna] mądrość. Kto ma rozum, niech liczbę Bestii przeliczy: liczba to bowiem człowieka. A liczba jego: sześćset sześćdziesiąt sześć” (Ap 13,18). „Sześć” w języku hebrajskim to liczba oznaczająca człowieka. Powtórzenie czegoś trzykrotnie oznacza maksimum, co w tym przypadku wskazuje na biologiczny (nie duchowy) aspekt człowieka. Nie da się zaprzeczyć, że hebrajskie i greckie struktury alfanumeryczne umożliwiają głębszy wgląd w Pismo Święte i potwierdzają prawdy teologiczne, takie jak narodziny z dziewicy. Jednak owe wartości liczbowe nigdy nie powinny być używane do tworzenia nowych interpretacji, które nie są poparte Pismem Świętym lub które stoją w sprzeczności z jego pierwotnym, zamierzonym znaczeniem.

Naukowcy i uczeni często twierdzą, że żyjemy w świecie matematycznym i że to niemożliwe, aby Bóg słowami powołał świat do

istnienia. Ci naukowcy widzą sprzeczność między biblijnymi a naukowymi opisami początku świata. Ta sprzeczność znika jednak, jeśli zrozumiemy, że litery i liczby mogą być używane wymiennie. Słowa, które wypowiedział Bóg, ich składowe litery oraz związane z nimi liczby, stanowią nie tylko fizyczną, ale także duchową strukturę naszego świata.

U podstaw fizycznej rzeczywistości samego Stworzenia leży liczba stojąca za Słowem Boga. Całe stworzenie ma iscie matematyczną strukturę, a Bóg jest pierwszym, pierwotnym programistą. Powołał świat do istnienia słowami, a każde wypowiedziane słowo oznaczało liczbę. Tym sposobem Bóg opracował „kod Stworzenia”.

Jak korzystać z biblijnych liczb w codziennym życiu? Wcześniej dowiedziałeś się, czytelniku, jakie znaczenie ma liczba osiem i gdzie można ją znaleźć w Piśmie Świętym. Jednak ważniejsze jest nie to, gdzie ona się znajduje, lecz do czego się odnosi i co oznacza dla ciebie. Pamiętaj, że Jezus zmartwychwstał ósmego dnia. Jego zmartwychwstanie zapewniło ci odkupienie i uwolniło cię z niewoli grzechu. Jak możesz zastosować hebrajską wartość liczby osiem? Możesz proklamować wolność od niewoli grzechu i chodzić Bożymi drogami. Możesz korzystać z biblijnych liczb poprzez uświadomienie sobie, co oznaczają, i głębsze zrozumienie tego, co Bóg mówi do ciebie w swoim Słowie. Możesz ogłaszać, jak mówili ojcowie Kościoła, że „każda niedziela to mała Wielkanoc” – lub, w tym przypadku, kolejny ósmy dzień.

Rabini i tradycja żydowska

Biblia została napisana w kulturze żydowskiej. Sam Jezus był Żydem i popularnym nauczycielem Tory, nazywanym przez uczniów i tłumy słuchaczy „Rabbim” (Mt 26,49; Mk 9,5; 10,51; 11,21; J 1,49; 20,16). Mimo to wielu chrześcijan nie zna żydowskiej tradycji interpretacyjnej, która stanowi część tła Nowego Testamentu. Większe uznanie dla niej i stosowanie jej może prowadzić do bogatszego zrozumienia zarówno Starego, jak i Nowego Testamentu.

Podstawowym tekstem judaizmu jest Stary Testament (*Tanach*), czyli Biblia hebrajska. *Tanach* ma taką samą liczbę ksiąg jak

chrześcijański Stary Testament, ale są one nieco inaczej ułożone. Znaczna część Biblii hebrajskiej była przekazywana ustnie z pokolenia na pokolenie.

Myśl żydowska i komentarze biblijne nie stanowią jednej, ciągłej tradycji, lecz są zbiorem dzieł powstałych w wyniku wielowiekowych badań nad nimi. W przypadku kilku źródeł datowanie zawiera wręcz mieszankę różnych czasów. Pisarze odzwierciedlają konkretne myśli teologiczne i stanowiska historyczne, a ponadto wiele z tych dzieł było nauczaniem ustnymi, które dopiero później zostały spisane.

Te dzieła są istotne, ponieważ reprezentują żydowskie myślenie o Biblii i pomagają nam spojrzeć na różne zjawiska z odmiennych perspektyw, które będą kluczowe, gdy będziemy uczyć się łączyć ze sobą Stary i Nowy Testament. Jak zauważyła Lois Tverberg, spostrzeżenia mędrców i rabinów z dawnych czasów pomagają nam zrozumieć, że „Jezus brał udział w tradycji znanej od pokoleń przed jego nadejściem. To czyni ogromną różnicę, jeśli chodzi o nakreślenie obrazu otaczającej Go, żydowskiej rzeczywistości”⁶.

W tej książce odwołuję się do kilku źródeł wybranych z wielu wieków myśli żydowskiej. Źródła te pomagają nam odkryć żydowskie znaczenie wielu fragmentów i ich związek z Mesjaszem i Nowym Testamentem. Podobnie jak chrześcijańscy pastorzy i nauczyciele korzystają z wielu źródeł, aby wyjaśnić Pismo Święte, my również gromadzimy istotne źródła, aby studiować osobę Mesjasza.

Okolo 200 r. n.e. żydowscy uczeni skompilowali *Misznę* – tekst opisujący i wyjaśniający żydowski kodeks prawny, który wcześniej funkcjonował głównie w formie ustnej.

Później powstał Talmud, zbiór nauk i komentarzy do prawa żydowskiego. Talmud zawiera *Misznę* i inne teksty, plus biblijne interpretacje, zgromadzone od tysięcy rabinów. Pierwszy Talmud został ukończony przez rabinów około III w. n.e., a jego drugie wydanie ukazało się w V w. n.e.

6 Lois Tverberg, *Can We Use Jewish Sources to Study Jesus?*, wpis na blogu z dnia 28 listopada 2012 r., <https://bit.ly/3tSdp4N>, dostęp z dnia 20 sierpnia 2023 r.

Midrasz to żydowska metoda interpretacji Pisma Świętego, jak również kompilacja takich interpretacji, które zostały zebrane między 400 a 1200 r. n. e. Hebrajski termin *Midrasz* pochodzi od biblijnego czasownika *darasz*, który oznacza „szukać” lub „pytać”. Rabinowie byli wrażliwi na szczegóły w Piśmie Świętym i dlatego znajdowali znaczenie w każdym niuansie tekstu. Przykładowo, *Midrasz* odkrywa głębokie znaczenia i nowe, wyjątkowe perspektywy w słowach, literach, nietypowej pisowni, wyrażeniach, brakujących znakach itd. Rabinowie, niczym dobrzy detektywi, często poddawali w wątpliwość czytany tekst w poszukiwaniu większej mądrości i prawdy. *Midraszowe* spostrzeżenia nigdy nie zastępują dosłownego znaczenia tekstu, ale mają stać obok niego jako dodatkowa warstwa, która wyjaśnia daną kwestię, rozwiązuje zawarty w tekście problem lub wykazuje praktyczne zastosowanie do życia czytelnika.

Judaizm obejmuje także wiele innych tekstów i komentarzy napisanych przez rabinów na przestrzeni wieków. Książka *Tajemnice Mesjasza* odwołuje się do nich, aby pomóc połączyć Stary Testament z Nowym. Jako że wiele manuskryptów to kompilacje, nie wiemy, kim byli uczeni, ich autorzy. Z tego powodu ta książka zawiera odniesienia do „rabinów” lub „tradycji żydowskiej” bez konkretnych cytatów czy adnotacji. Przy pracy nad tą książką przeprowadzono szeroko zakrojone badania, a źródła rabiniczne są dla nas nieocenione w zrozumieniu powiązań i tajemnic naszego Mesjasza.

Wersja Biblii „Tree of Life”

Większość cytatów z Pisma Świętego w tej książce pochodzi z angielskiego tłumaczenia Biblii „Tree of Life”⁷. To wydanie przemawia bardzo przyjaznym dla Żydów językiem – jak sami autorzy

7 Tree of Life Version Bible (TLV Bible) – wydane w 2011 r. anglojęzyczne tłumaczenie Biblii (*Tanach* i Nowego Testamentu), popularne wśród Żydów Mesjańskich [istotne różnice w przekładach, bądź hebrajskie wtręty autora znajdują się w polskich cytatach w nawiasach kwadratowych – przyp. tłum.].

Biblii – i przywraca autentyczny kontekst Pisma Świętego oraz wiary biblijnej. Biblia „Tree of Life” została opracowana przez mesjanistycznych uczonych żydowskich i chrześcijańskich, którzy starali się podkreślić bogate, hebrajskie korzenie wiary chrześcijańskiej. Jako że to tłumaczenie przywraca żydowską kolejność i numerację ksiąg Starego Testamentu, można dostrzec, że niektóre z cytowanych wersetów różnią się o jeden numer⁸.

MYŚL KOŃCOWA

Podsumowując, ta książka jest o Mesjaszu i odkrywaniu prawdy o tym, że nie jest On tylko postacią z Nowego Testamentu, osobistością czasów ostatecznych. Wręcz przeciwnie, Mesjasz i tajemnice, które go otaczają, znajdują się w całej Biblii, począwszy od Księgi Rodzaju, a skończywszy na Apokalipsie.

Mam nadzieję, czytelniku, że *Tajemnice Mesjasza* przyniosą ci głębsze zrozumienie Odkupiciela i tego, jak można odkryć Jego osobę w wielu powiązaniach między Starym i Nowym Testamentem. Modłę się, aby odkrywanie tych tajemnic było dla ciebie źródłem objawienia i zainspirowało cię do nowych refleksji nad swoim życiem i Mesjaszem, który przyszedł, aby umrzeć za ciebie, zmartwychwstać dla ciebie i dać ci niezwykłą nadzieję na przyszłość z Nim.

Baruch ha-Szem! Chwała Bogu!

8 Tłumaczenia Pisma Świętego, użyte w polskiej wersji językowej, zostały wymienione na początku książki, a numeracja wersetów odpowiada numeracji z polskich przekładów – przyp. tłum.

rozdział
PIERWSZY

CURRICULUM VITAE MESJASZA

Jako młody, żydowski chłopak, dorastający na ulicach New Jersey, zetknąłem się z wieloma zjawiskami, które wywarły na mnie istotny wpływ. Przejąłem wiarę moich rodziców, ale sposoby postępowania i przekonania moich przyjaciół były bardzo odmienne i ciężko mi było to ze sobą pogodzić. Gdy podrosłem, zacząłem bardziej płynnie poruszać się w tej różnorodnej kulturze, nawet nauczyłem się jak „rapować z moimi ziomkami”, lecz pozostałem wierny naszej żydowskiej tradycji, nie tylko dlatego, że musiałem, ale dlatego, że chciałem. Jednak często czułem, że jest coś więcej.

Gdy miałem osiemnaście lat, pewnego dnia oddałem się medytacji. Robiłem to regularnie, gdyż próbowałem zrozumieć pewne zjawiska w świecie, który stale odciągał mnie od spraw duchowych. To był zwykły dzień, ale naprawdę niezwykle doświadczenie, ponieważ przeżyłem wtedy osobiste spotkanie z Jezusą. Po raz pierwszy poczułem się tak, jakby Pan mówił bezpośrednio do mnie. To było tak niewiarygodne, a jednocześnie prawdziwe, że nigdy nie zapomnę Jego słów. Powiedział: „Wielu jest powołanych, lecz niewielu wybranych”.

W moim wnętrzu wiedziałem dokładnie, o czym mówi, ale musiałem zapytać: „Panie, czy jestem wybrany?”.

Uśmiechnął się słodko i odrzekł: „Tak”.

Wtedy otoczył mnie Boży pokój i Jego obecność – to doświadczenie poruszyło mnie i wprawiło w zachwyt. Czułem się niczym w euforii. To wypełnienie, które odczuwałem tak, jakby ktoś we mnie zamieszkał, wprawiło mnie w stan głębokiej radości i zadowolenia. Zbiegłem po schodach, wybiegłem na podwórze przed domem i nie dbając, czy ktoś patrzy, skakałem jak szalony i krzyczałem co sił w płucach: „Jestem powołany, by Mu służyć! Jestem powołany, by Mu służyć!”

W tym momencie moja mama wjechała samochodem na podjazd i zobaczyła, jak jej mały, dobry, żydowski synek biega w kółko jak szalony, a sąsiedzi wlepiają w niego oczy. Z pewnością pomyślała, że jestem *meszugene* (co w jidysz oznacza kogoś, kto zachowuje się bezsensownie lub głupio). Nie obchodziło mnie to, tak byłem rozradowany faktem, że Bóg, który stworzył wszechświat, pragnie mnie użyć.

Chociaż matka nie rozumiała, co się ze mną dzieje, nie chciała psuć mojej radości. Był tylko jeden problem. Zastanawiałem się: *Jak to będzie wyglądać, gdy miły, żydowski chłopiec zacznie służyć Jezui?* Nie miałem pojęcia co robić.

Moim najlepszym przyjacielem był John, którego poznałem, gdy razem próbowaliśmy dołączyć do gangu Filipino. Zaprzyjaźniliśmy się, ćwiczyliśmy razem sztuki walki i dyskutowaliśmy na duchowe tematy. Jakiś czas wcześniej John uwierzył w Jezusę i rozmawiał ze mną o tym, kiedy tylko mógł. Pewnego dnia zadzwonił i zapytał: „Jako dziecko chodziłeś do hebrajskiej szkoły, prawda? Czy myślisz, że potrafiłbyś dostrzec różnicę między Starym a Nowym Testamentem, gdybym przeczytał ci kilka fragmentów?”

„Jasne”, odparłem.

Przeczytał mi fragment o mężczyźnie, umierającym na krzyżu i zapytał, czy to jest ze Starego czy Nowego Testamentu.

Odpowiedziałem: „Oczywiście, że z Nowego, bo mówi o Jezusie”.

Przeczytał kolejny fragment: „Lecz on był przeбитý za nasze grzechy, zdruzgotany za nasze winy [...]. Jak baranek na rzeź prowadzony [...]”. Znowu zapytał: „Czy to ze Starego czy Nowego Testamentu?”

Odpowiedziałem: „To musi być z Nowego, bo brzmi, jakby mówiło o Jezusie”.

John zamilkł na chwilę, po czym powiedział: „To fragment ze Starego Testamentu, z Księgi Izajasza 53 [wersety 5 i 7]. Izajasz był żydowskim prorokiem, który żył siedemset lat przed narodzinami Mesjasza”.

Tym przyciągnął moją uwagę.

Po tej rozmowie zgodziłem się pójść z Johnem do mesjańskiej synagogi, prowadzonej przez Jonathana Cahn, rabin, który później napisał wysoko cenioną, bestsellerową powieść pod tytułem *The Harbinger* (Zwiastun – przyp. tłum.).

Podczas nabożeństwa rabin Cahn mówił o „narodzeniu na nowo”, ale ja jako porządny, żydowski chłopiec uważałem, że tego nie potrzebuję. Niemniej, gdy wystosowałem zaproszenie, wstałem i rabin Cahn poprowadził mnie w modlitwie o przyjęcie Jezusa. Mój przyjaciel modlił się wcześniej, by móc doprowadzić jednego Żyda do wiary w Mesjasza Jezusa, ale nigdy nie sądził, że to będę ja.

Po nabożeństwie wręczono mi pierwszy Nowy Testament, jaki w życiu widziałem. Zabrałem go do domu, nie do końca świadom, co się wydarzyło, i schowałem go w swoim pokoju – broń Boże, by znaleźli go moi rodzice. Lecz mama oczywiście go znalazła i zażądała wyjaśnień: „Co to jest? Nie mów mi, że jesteś Żydem, który zastanawia się, czy uwierzyć w Jezusa!”.

W tamtej chwili byłem już po lekturze Nowego Testamentu i uwierzyłem, że Jezus był Tym, którego zapowiadali Mojżesz i prorocy. Był tym, który mówił słowa o życiu wiecznym.

Moja mama odczuwała wielki niepokój w związku z tą sprawą i wezwała naszego rabina na spotkanie ze mną. Wiedziałem, że muszę sam się przekonać, czy Jezus jest Mesjaszem z Biblii hebrajskiej. Gdy studiowałem ją w ramach przygotowań do spotkania z rabinem, zrobiłem listę wszystkich mesjańskich obietnic i prorostw, które mogłem znaleźć. Chciałem się upewnić, że jasno rozumiem i potrafię wyartykułować to, w co wierzę na temat Mesjasza w oparciu o Biblię hebrajską i źródła żydowskie.

Rabin zapytał mnie, jak doszedłem do wiary w Jezusa jako Mesjasza, a ja przeczytałem wszystkie fragmenty, które mnie poruszyły. Ten

rozdział to uzupełniona wersja tego, czym podzieliłem się tamtego dnia, podczas naszego spotkania.

Istnieje pięć głównych obszarów, które zawierają kluczowe cechy dotyczące Mesjasza: (1) Jego człowieczeństwo, (2) Jego etniczność i tożsamość plemienna, (3) Jego królewskość, (4) Jego narodziny z dziewicy i boskość oraz (5) Jego cierpienie i odrzucenie. Wszystkie razem tworzą potężny, proroczy portret osoby i dzieła Jeshuy, Mesjasza.

CZŁOWIECZEŃSTWO MESJASZA

Wtedy Pan Bóg rzekł do niewiasty: Dlaczego to uczyniłaś? Niewiasta odpowiedziała: Wąż mnie zwiódł i zjadłam. Wtedy Pan Bóg rzekł do węża: Ponieważ to uczyniłeś, bądź przeklęty wśród wszystkich zwierząt domowych i dzikich; na brzuchu będziesz się czołgał i proch będziesz jadł po wszystkie dni twego istnienia. Wprowadzam nieprzyjaźń między ciebie a niewiastę, pomiędzy potomstwo twoje a potomstwo jej: ono ugodzi cię w głowę, a ty ugodzisz je w piętę.

Księga Rodzaju 3,13–15

Po upadku pierwszych ludzi Pan pojawił się w ogrodzie i zaoferował promyk nadziei – obiecał Adamowi i Ewie, rodzicom ludzkości, że w przyszłości narodzi się „potomstwo”, które pokona węża. To pierwsze proroctwo o nadchodzącym Mesjaszu stanowi korzeń, z którego wywodzą się wszystkie pozostałe proroctwa mesjańskie.

Stworzenie i upadek ludzkości są związane z liczbą sześć. Człowiek został stworzony szóstego dnia, a zgodnie z myślą żydowską, upadek również nastąpił szóstego dnia. Aby to zrozumieć, musimy zbadać znaczenie liczby sześć z perspektywy hebrajskiej. Jak wyjaśniłem we wstępie, język hebrajski jest alfanumeryczny: każda litera ma wartość liczbową, a liczby zapisuje się za pomocą liter. Liczba sześć jest zapisywana za pomocą litery *waw*. *Waw* to szósta litera hebrajskiego alfabetu i po raz pierwszy pojawia się w Biblii na początku szóstego

hebrajskiego słowa, zapisanego w pierwszym wersecie pierwszego rozdziału Księgi Rodzaju, gdzie służy jako spójnik „i”. „Na początku Bóg stworzył niebo i [waw] ziemię”. W tym wersecie *waw* dosłownie łączy „niebo” i „ziemię”. Kiedy Adam i Ewa zgrzeszyli, zerwali *waw*, połączenie między niebem a ziemią, co, zgodnie z żydowską tradycją, miało miejsce szóstego dnia (w piątek). Przytoczę też inne istotne, biblijne wykorzystanie litery *waw* w ostatnim rozdziale tej książki.

„Znamię bestii” (Ap 16,2), które, jak wspomniałem we wstępie, jest liczbą 666 (Ap 13,1), ma związek z literą *waw*. Istnieje sześć wymiarów świata fizycznego, co widać w sześciu czynnikach, które składają się na podstawowe jednostki miary: **długość**, złożona z (1) lewej i (2) prawej strony; **szerokość**, czyli (3) przód i (4) tył; oraz **głębokość**, czyli (5) góra i (6) dół. Wartość liczbowa *waw* odnosi się również do sześciu kierunków fizycznego wszechświata: (1) północy, (2) południa, (3) wschodu, (4) zachodu, (5) góry/wysokości, i (6) dołu/głębokości. Stworzenie Adama i Ewy szóstego dnia uczyniło liczbę sześć również liczbą ludzkości.

Jak to się ma do liczby 666, węża-szatana i znamienia bestii? W języku hebrajskim wszystko, co powiedziane lub napisane trzy razy, wyraża najwyższy stopień lub jakość. Powodem, dla którego aniołowie wołają: „Święty, święty, święty” jest fakt, że deklarują, iż Pan jest tym, który wykazuje maksymalną, pełną i ostateczną świętość (Iz 6,3). Jako że sześć oznacza liczbę świata fizycznego, to 666 (liczba sześć wyrażona w najwyższym stopniu) reprezentuje całkowity materializm. To całkowita fizyczność, ziemia bez nieba.

Na początku Bóg stworzył niebo i ziemię, i stworzył ludzkość aby ucieleśniała idealną jedność między niebem a ziemią. Tę idealną jedność znajdujemy w imieniu pierwszego człowieka, Adama. W języku hebrajskim imię Adam oznacza „człowiek” i składa się z trzech liter: *alef*, *dalet* i *mem*. Człowiek, który jest mikrokosmosem Stworzenia, posiada zarówno ciało fizyczne, jak i duchową duszę. Podobnie, imię „Adam” można rozbić na takie dwie części. Hebrajska litera *alef* reprezentuje duchowy aspekt człowieka: jego duszę. Imię Boga użyte w opisie stworzenia, *Elohim*, również zaczyna się od litery *alef*, co

podkreśla związek między nią a duchową częścią człowieka. Pozostałe dwie litery imienia Adama, *dalet* i *mem*, oznaczają po hebrajsku „krew”, co wskazuje na fizyczny aspekt ludzkości. Podobieństwo do Boga może być w pełni wyrażone tylko wtedy, gdy fizyczne i duchowe aspekty człowieka, reprezentowane przez trzy litery imienia Adama, są ze sobą połączone.

Szatan obrał sobie za cel, aby ludzkość skupiła się na swoich fizycznych potrzebach kosztem swoich dusz, tak byśmy stali się nie lepsi od zwierząt i żyjąc w świecie, nie nosili już w sobie obrazu Boga, a zamiast tego nosili zamię bestii (666).

Upadek można podsumować jednym słowem: „wygnanie” (hebr. *gola*). Antidotum na wygnanie jest odkupienie (*geula*). W języku hebrajskim słowa „wygnanie” i „odkupienie” różnią się tylko jedną literą – *alef*, literą pochodzącą z imienia Boga. Kiedy usuwamy Pana z naszego życia – z naszych rodzin, naszego narodu i świata – znajdujemy się w stanie chaosu i wygnania. Obietnica z Księgi Rodzaju 3,15, powszechnie nazywana protoewangelią (dosłownie „pierwszą Ewangelią”) głosi, że Potomek kobiety, Mesjasz, przyjdzie i odwróci skutki grzechu i śmierci spowodowane nieposłuszeństwem Adama i Ewy. Obiecany mesjański Potomek kobiety umarł w piątek, szóstego dnia hebrajskiego tygodnia, aby przywrócić *waw*, połączenie między niebem a ziemią.

POCHODZENIE ETNICZNE I TOŻSAMOŚĆ PLEMIENNA MESJASZA

Pan rzekł do Abrama:

Wyjdź z twojej ziemi rodzinnej
i z domu twego ojca do kraju,
który ci ukazę.

Uczynię bowiem z ciebie wielki naród,
będę ci błogosławił i twoje imię rozślawię:
staniesz się błogosławieństwem.

Będę błogosławił tym, którzy tobie błogosławić będą,
a tym, którzy tobie będą złorzeczyli, i Ja będę złorzeczył.
Przez ciebie będą otrzymywały błogosławieństwo
ludy całej ziemi.

Księga Rodzaju 12,1–3

Będę ci błogosławił i dam ci potomstwo tak liczne jak gwiazdy
na niebie i jak ziarenka piasku na wybrzeżu morza; potomkowie
twoi zdobędą warownie swych nieprzyjaciół.

Księga Rodzaju 22,17

Pan złożył Abrahamowi obietnicę, że przez niego i jego potomków zostaną przywrócone błogosławieństwa, jakie zostały utracone w Edenie. Od tego momentu identyfikacja potomstwa Abrahama staje się jednym z głównych tematów Tory. Widzimy to w nadprzyrodzonych narodzinach syna Abrahama, Izaaka, i jego wnuka Jakuba. Ponadto, Pan działał także przy narodzinach bliźniaczych synów Izaaka i wybrał Jakuba zamiast Ezawa.

Następny element układanki dotyczący tożsamości Mesjasza znajduje się w proroctwie o Szilo: „Nie będzie odjęte berło od Judy ani prawodawca spomiędzy jego nóg, aż przyjdzie Szilo i jemu będą posłuszne narody” (Rdz 49,10 UBG). W wielu tłumaczeniach Biblii „Szilo” zostało przełożone jako „ten, do którego to należy”. Proroctwo o Szilo zawiera niezwykle istotny szczegół – informację o tym, że Potomek niewiasty nie tylko będzie potomkiem Abrahama, Izaaka i Jakuba, ale bardziej konkretnie – potomkiem pochodzącym z plemienia Judy.

Wartość liczbowa imienia „Szilo”, które interpretuje się jako jedno z imion Mesjasza, nawiązuje do innego kluczowego aspektu Jego tajemnicy: Jego boskiej tożsamości. Jego wartość liczbowa 345 jest taka sama jak „Boga Wszechmogącego” (*El Shaddai*). Dziś tradycyjni Żydzi nie wymawiają boskiego imienia JHWH (JAHWE), a zamiast niego używają terminu HaSzem, co oznacza „To Imię”. Wartość liczbowa

„HaSzem” również wynosi 345. Mesjasz, który jest znany jako Szilo (345), będzie wcieleniem *El Shaddai* (345) i HaSzem (345), jako że w Jego imieniu zawarte jest „imię ponad wszelkie imię” (Flp 2,9). To proroctwo mówi nam również, że Mesjasz będzie królem z plemienia Judy, który będzie rządził nad Izraelem i narodami, a nawet zawiera odpowiedź na pytanie o czas przyjścia Mesjasza. Więcej na ten temat powiemy w rozdziale czwartym.

KRÓLEWSKOŚĆ MESJASZA

A teraz przemówisz do sługi mojego, Dawida: To mówi Pan Zastępów: Zabrałem cię z pastwiska spośród owiec, abys był władcą nad ludem moim, nad Izraelem. I [...] dam ci sławę największych ludzi na ziemi.

[...] Tobie też Pan zapowiedział, że sam Pan dom ci zbuduje. Kiedy wypełnią się twoje dni i spocznesz obok swych przodków, wtedy wzbudzę po tobie potomka twojego, który wyjdzie z twoich wnętrzności, i utwierdzę jego królestwo. On zbuduje dom imieniu memu, a **Ja utwierdzę tron jego królestwa na wieki.**

2 Księga Samuela 7,8–9; 11–13

W oparciu o siódmy rozdział 2 Księgi Samuela tożsamość Mesjasza zawęży się jeszcze bardziej. Będzie pochodził z plemienia Judy, a także będzie bezpośrednim potomkiem Dawida – stąd mesjański tytuł „Syna Dawida”. Hebrajscy prorocy nadali mu również określenie „Latorośl” (hebr. *cemach*). „W tych dniach i w tym czasie sprawię, że wyrośnie Dawidowi Latorośl sprawiedliwa. Będzie on sprawował sąd i wymierzał sprawiedliwość na ziemi” (Jr 33,15 UBG; patrz też Za 3,8; 6,12). Izajasz mówi o obiecanej Latorośli (Mesjaszu), który przywróci chwałę Syjonowi w czasach ostatecznych (Iz 4,2). Wypowiadając się na temat mesjańskiego charakteru tego fragmentu, rabini napisali: „Jakie jest imię króla Mesjasza? R. Abba bar Kahana powiedział: «Pan [ADONAI] to

jego imię, ponieważ napisane jest: wzbudzę Dawidowi sprawiedliwą Latorośl (pęd) [...] Za jego dni Juda będzie zbawiony»” (Jr 23,5-6 UBG)⁹.

Łączna wartość liter hebrajskich w wyrazie *cemach* („Latorośl”) wynosi 138, co wiąże się z dwoma innymi kluczowymi prorocत्वami mesjańskimi w Księdze Izajasza. Zapowiadając narodziny Mesjasza, Księga Izajasza (9,6) mówi: „Syn został nam dany”. Hebrajskie wyrażenie „Syn [...] nam” ma wartość 138, podobnie jak fragment „[...] wola Pańska spełni się przez Niego” [*hicliach*] [w ang. *the Lord shall prosper* – Panu się powiedzie – przyp. tłum.] w Księdze Izajasza (53,10). Jeszcze bardziej zdumiewa fakt, że 138 to matematyczna wartość określenia „Syn Boży” (*Ben Elohim*). Jest to odniesienie do syna, o którym mowa w Księdze Izajasza (9,6), który również jest Latoroślą (138) i „Synem Bożym” (138), a który spowoduje, że „wola Pańska spełni się przez Niego” (138). Mesjasz jest również „krzewem winnym” (*haGefen*), który powoduje, że przynosimy obfity owoc (J 15,5).

Jednym z przekleństw Upadku jest fakt, że ziemia „ciernie i osty będzie [...] rodziła [w ang. *sprout* – wypuszczała pędy – przyp. tłum.]” (Rdz 3,18). Słowo „rodzić/wypuszczać pędy” w języku hebrajskim to *tacmiach*¹⁰, które jest formą czasownikową od *cemach* (Latorośl). To znak fizycznego przekleństwa, które grzech Adama i Ewy sprowadził na stworzenie. To przekleństwo zostało zdjęte, gdy Mesjasz zawisł na krzyżu. Jezus wziął na siebie fizyczne przekleństwo Stworzenia – z koroną cierniową na swej głowie – i zapłacił cenę, aby je odwrócić.

Prorocтва o Latorośli są kluczem do zrozumienia imienia Jezusa. Istnieje szczególne prorocत्व dotyczące imienia Jezua, które można znaleźć w dwóch fragmentach z Księgi Zachariasza i jednym z Księgi Ezdrasza, które zawiera określenie „Latorośl”. Zaczyna się ono w Księdze Zachariasza (3,8):

9 Raphael Patai, *The Messiah Texts: Jewish Legends of Three Thousand Years*, Detroit, Wayne State University Press 1979 r., s. 21. Oryginalna adnotacja zaczerpnięta z Midrasza do Lamentacji 1,51; przytoczona przez Raphaela Pataia w: *The Messiah Texts*, Detroit, Wayne State University Press 1998 r., s. 36.

10 To hebrajskie słowo spotykamy w następujących miejscach w Biblii: Pwt 29,22; Iz 42,9; Iz 43,19; Iz 58,8; Ps 85,12 (przyp. red.).

Posłuchaj więc, *kohen gadol* [arcykapłanie] Jozue [**Jehoszua**]
Niech też posłuchają twoi
towarzysze, którzy przed tobą
zasiadają,
ci ludzie bowiem są **znakiem**,
że oto sprowadzam **Mojego sługę** –
Latorośl (EIB).

Arcykapłan Jehoszua odegrał kluczową rolę przy budowie drugiej świątyni, stając się symbolem Mesjasza.

Księga Zachariasza (6,12) podaje więcej na temat tajemnicy Tego, który jest nazywany Latoroślą:

Powiedz przy tym do niego: Tak mówi *ADONAI Cewaot* [PAN Zastępów]:
Oto wyrośnie spod niego
człowiek o imieniu Latorośl
i zbuduje przybytek *ADONAI* [PANA] (EIB).

Tutaj tekst utożsamia „Latorośl” z kapłanem Jehoszuą, który jednak sam nie jest Latoroślą. Z kolei prawdziwa Latorośl będzie nosić to samo imię, co wspomniany kapłan. Widzimy zatem, że prorok Zachariasz ujawnił ukryte imię Mesjasza – *Jehoszua*¹¹.

Jak zatem powstało imię Jezua? Powszechną praktyką było skracanie hebrajskich imion, takich jak *Jehoszua*, które zaczynały się od rdzenia *Jahwe* (Jehowa). Jezua jest skróconą formą *Jehoszua*, jak widać w Księdze Ezdrasza (5,2). Mesjasz nazwany Jezua (Mt 1,21; 25) stanowi wypełnienie proroctwa. Aby spełnić jeden z najistotniejszych wymogów dotyczących linii genealogicznej Mesjasza, obiecany Odkupiciel

11 W celu uzyskania dodatkowych informacji, odsyłam do pracy Ashera Intra-tera pt. *Secret Prophecy of the Name of Yeshua*, Revive Israel, 11 maja 2017 r., <http://tribe.reviveisrael.org/secret-prophecy-of-the-name-of-yeshua> (strona archiwalna. Artykuł dostępny na stronie: <https://bit.ly/3sjBMrS>, dostęp z dnia 20 sierpnia 2023 r., przyp.red.).

musiał być potomkiem Abrahama, Izaaka i Jakuba i pochodzić z plemienia Judy, z rodu Dawida.

NARODZINY Z DZIEWICY I BOSKOŚĆ MESJASZA

Dlatego Pan sam da wam znak:
Oto PANNA pocznie i porodzi Syna,
i nazwie Go imieniem EMMANUEL.

Księga Izajasza 7,14

Jakie jest duchowe znaczenie narodzin z dziewicy? Dlaczego jest to znak Mesjasza?

Księga Rodzaju (3,15) – pierwsze proroctwo mesjańskie, które badaliśmy – mówi, że Potomek kobiety zmiażdży głowę węża. To ciekawe wyrażenie, ponieważ słowo „potomek” jest zwykle kojarzone z mężczyzną, np. „potomek Abrahama” (Iz 4,8), „potomkowie Jakuba” (Ps 22,24), czy „potomstwo Dawida” (Jr 33,22). Werset z Księgi Izajasza 7,14 rzuca dalsze światło na tę kwestię i ujawnia, że obiecany Potomek narodzi się z dziewicy. Jako że Mesjasz miał nie posiadać ludzkiego, biologicznego ojca, wyrażenie z Księgi Rodzaju (3,15), gdzie jest opisany jako „Potomek kobiety”, nabiera sensu.

Narodziny z dziewicy są istotne w sensie duchowym, ponieważ wyjątkowe narodziny Mesjasza wskazują na Jego tożsamość jako Emmanuela, „Boga z nami”. Mesjasz, Ten, który „narodził się z kobiety” (Ga 4,4 EIB), miał być inny niż jakikolwiek król w historii Izraela. Patrząc na werset z Księgi Izajasza (7,14) w szerszym kontekście fragmentu z rozdziału dziewiątego tej samej księgi, staje się to jeszcze bardziej oczywiste:

Oto narodziło się Dziecko!
Syn został nam dany!
Władza spocznie na Jego ramieniu!
Nazwą Go:

Cudowny Doradca,
Bóg Mocny,
Ojciec Odwieczny,
Księżę Pokoju!
Wielką będzie miał władzę,
pokój trwać będzie bez końca
na tronie Dawida
i w Jego królestwie [...].

Księga Izajasza 9,6-7 EIB

Przez wieki chrześcijanie stosowali ten znany fragment z Księgi Izajasza do Jezusa. Tradycja żydowska również potwierdza to rozumienie: „Mesjasz będzie nazwany ośmioma imionami: *Jinnon* (On rozkwitnie), *Cemach* (Latorośl), *Pele* (Cud/Cudowny), *Joec* (Doradca), *Masziach* (Mesjasz), *El* (B-g), *Gibor* (Bohater) i *Avi'Ad Szalom* (Wieczny Ojciec Pokoju)¹².

Większość Żydów nie dostrzega jednak w imionach wymienionych w Księdze Izajasza (9,6-7) zapowiedzi boskiego Mesjasza. Na przestrzeni historii boskość Mesjasza była głównym punktem spornym pomiędzy wyznawcami Jezusa a rabinami. Istnieje jednak wiele, ukrytych w Piśmie Świętym wskazówek, które wskazują, że Mesjasz jest osobą boską.

W Księdze Izajasza (9,6) czytamy: „Wielką będzie miał władzę, [*szalom*] trwać będzie bez końca [...]”. Hebrajska litera *mem* w wyrażeniu „wielką będzie” (הברמל) jest niepoprawna gramatycznie. W języku hebrajskim istnieją dwa sposoby zapisu litery *mem*, otwarty (מ) i zamknięty (ם). *Mem* otwarte zawdzięcza swoją nazwę kształtowi – po lewej stronie znaku jest otwarcie. Otwarte *mem* może być użyte w każdym słowie hebrajskim, ale nie jako ostatnia litera. Zamknięta litera *mem*, znana również jako *mem* końcowe, jest używana wyłącznie wtedy, gdy pojawia się na końcu słowa. Dlatego zatem

12 Midrasz Miszlej, cyt. w: Raphael Patai, *The Messiah Texts*, Detroit, Wayne State University Press 1998 r., s. 22.

zamknięte – końcowe – *mem* zostało użyte w wyrażeniu „wielką będzie” (*leMarbeh/הַבְּרָמָה*)?

Według nauk rabinów, litera *mem* może reprezentować łono kobiety. W języku hebrajskim, który czyta się od prawej do lewej, jeden z biblijnych terminów oznaczających „łono” – *me'eh* (הַעֲמָה) zaczyna się od otwartego *mem* (Rt 1,11). *Mem* otwarte reprezentuje otwarte łono – zdolność kobiety do poczęcia w sposób naturalny. Użycie *mem* zamkniętego w Księdze Izajasza 9,6 sugeruje, że Mesjasz zostanie poczęty w cudowny sposób przez kobietę z zamkniętym łonem, czyli taką, która w sposób naturalny nie jest w stanie urodzić dziecka. Odnosi się to do dziewicy, o której mowa w Księdze Izajasza 7,14.

Dwie litery *mem* w tradycji żydowskiej wskazują również na dwóch wielkich odkupicieli. *Mem* otwarte wskazuje na Mojżesza, który przyszedł jako pierwszy odkupiciel i który jest typem Mesjasza (Pwt 18,18). *Mem* zamknięte (lub końcowe) symbolizuje drugiego Odkupiciela, Mesjasza, który przyjdzie u kresu czasów i przyniesie ostateczne odkupienie. Innym powodem, dla którego *mem* końcowe zostało użyte w środku wyrażenia „wielką będzie” w dziewiątym rozdziale Księgi Izajasza (*leMarbeh/הַבְּרָמָה*) jest fakt, że Mesjasz, Ten, który narodził się z dziewicy, dokończy dzieła zbawienia jako drugi Odkupiciel u kresu czasów.

Imię młodej dziewicy, która wydała na świat Jezusę, to Maria – w języku hebrajskim *Miriam*, które również zaczyna się od litery *mem*. Tym sposobem litera *mem* wskazuje również na imię dziewicy, która urodzi Mesjasza. Hebrajski tytuł, *Masziach*, również zaczyna się od litery *mem*.

Liczby wskazują również na tożsamość Mesjasza jako osoby boskiej. Wyrażenie „nazwie go imieniem Emmanuel” (Iz 7,14) w języku hebrajskim (*szemo Imanu El*) ma wartość liczbową 545. Jest to taka sama wartość liczbowa jak w „[Tam też wzywał] imienia Pana [ADONAI], Boga Wiekuistego [Szem JHWH El Olam]” (Rdz 21,33) oraz „JESTEM, KTÓRY JESTEM [–ehjeh aszer ehjeh]” (Wj 3,14). Liczba 545 to również wartość liczbowa wyrażen „O Boże, mój Panie, Ty jesteś bardzo wielki” (Ps 104,1) czy „władza królewska należy

do Pana [ADONAI] i On panuje nad narodami” (Ps 22,28). Mesjasz–Emmanuel, „[...] Pan [ADONAI], Bóg Wiekuisty”, „JESTEM, KTÓRY JESTEM” – stał się ciałem w osobie Jezuy.

Mesjasz miał być Królem, który zapoczątkuje czas pokoju i dobrobytu dla całego świata. Miał być zarówno człowiekiem, jak i Bogiem. Jego boska natura jest wyraźnie określona w imionach, przypisywanych mu w tych fragmentach.

CIERPIENIE I ODRZUCENIE MESJASZA

Wzgardzony był i opuszczony
przez ludzi.
Był człowiekiem obeznanym
z cierpieniem,
zaznajomionym z chorobą –
kimś, przed kim zakrywa się twarz,
wzgardzony był tak, że nawet
nie zwracaliśmy na Niego
uwagi.

Tymczasem On wziął na siebie
nasze choroby,
dźwigał nasze cierpienia.
A my myśleliśmy, że [słusznie]
jest zraniony,
uderzony przez Boga i umęczony.
Lecz On został przeбитy
za nasze przestępstwa,
zgnieciony za nasze winy,
spadła na Niego kara w imię
naszego pokoju [*szalom*],
a Jego ranami zostaliśmy uleczeni.

Księga Izajasza 53,3–5 [EIB]

Kiedy mój chrześcijański przyjaciel John świadczył mi, czytając rozdział 53 Księgi Izajasza, byłem głęboko zaintrygowany i chciałem dowiedzieć się więcej. Z tych wersetów jasno wynikało, że Mesjasz zostanie odrzucony, będzie cierpiał i umrze, stając się zadośćuczynieniem za grzech. Dorastając, w synagodze słuchałem wielu fragmentów z Księgi Izajasza w ramach cotygodniowego czytania Tory, ale nigdy tego rozdziału. Zatem kiedy mama kazała mi spotkać się z moim rabinem, pomyślałem, że ten fragment z pewnością pomoże mi zrozumieć, dlaczego uwierzyłem, że Jezua był obiecany Mesjaszem, o którym mówią Tora i prorocy.

Rabin próbował obalić moje twierdzenia, argumentując, że cierpiący sługa, o którym mowa w tym rozdziale Księgi Izajasza odnosi się do narodu żydowskiego, który cierpiał przez stulecia za swoją wiarę. Wielu rabinów i uczonych podziela ten pogląd, chociaż nie jest to historyczna, żydowska interpretacja tego rozdziału. Oto jedna ze starożytnych interpretacji rabinicznych wersetu: „Oto mój sługa Mesjasz będzie miał powodzenie; zasiądzie na wysokości, będzie wielki i ogromna będzie Jego moc”¹³.

Średniowieczny rabin Mosheh Kohen Ibn Crispin napisał:

To proroctwo zostało ogłoszone przez Izajasza z Bożego nakazu, aby oznajmić nam coś o naturze przyszłego Mesjasza, który przyjdzie i wybawi Izrael, oraz o jego życiu od dnia cichego przybycia aż do wejścia w powołanie odkupiciela, abyśmy w przypadku, gdyby ktoś podawał się za Mesjasza, mogli się przyjrzeć i sprawdzić, czy widzimy w nim jakiekolwiek podobieństwo do opisanych tu cech; jeśli jest takie podobieństwo, to możemy wierzyć, że jest on Mesjaszem, naszą sprawiedliwością; jeśli nie, nie możemy tego uczynić¹⁴.

13 Targum Jonatana o 53 rozdziale Księgi Izajasza, zaczerpnięte z *The Fifty-Third Chapter of Isaiah According to Jewish Interpreters*, S. R. Driver i A. Neubauer, Oxford and London, James Parker and Co., 1877 r., s. 5.

14 Rabin Mosheh Kohen Ibn Crispin, w: Adolf Neubauer, Samuel Rolles Driver, *The Fifty-Third Chapter of Isaiah According to the Jewish Interpreters*, tom 2, Brooklyn, KTAV Publishing House, 1969 r., s. 99–114.

Pogląd o cierpiącym Mesjaszu ma poparcie także w wielu innych tekstach, w tym w Księdze Zachariasza (12,10), Psalmie 22 i ciekawym związku liczbowym w Księdze Izajasza (9,6). Wartość liczbową czterech imion wymienionych w tym wersecie – „Cudowny Doradca” (287), „Bóg Mocny” (242), „Ojciec Odwieczny” (87) i „Księżę Pokoju” (876) – wynosi łącznie 1492. Dwa wyrażenia z Księgi Izajasza, rozdziału 53, mają tę samą wartość: „Jak baranek na rzeź prowadzony, jak owca niema wobec strzygących ją, tak on nie otworzył ust swoich” (w. 7) i „[...] w śmierci swej był [na równi] z bogaczem, chociaż nikomu nie wyrządził krzywdy i w jego ustach kłamstwo nie powstało” (w. 9). Wyrażenia „PAN oświadczył memu Panu: Usiądź po mojej prawicy, aż położę Twoich wrogów jako podnózek dla Twoich stóp!” (Ps 110,1) oraz „Na początku Bóg stworzył niebo i ziemię” (Rdz 1,1) również mają łączną wartość 1492¹⁵. Wspólna wartość liczbową tych słów łączy je ze sobą i wskazuje, że cierpiącym sługą jest nie Izrael, ale Mesjasz, który miał posiadać zarówno boską, jak i ludzką naturę.

Jeden z najistotniejszych aspektów opisu Mesjasza wymagał, aby został on odrzucony przez swój lud, Izrael. Miał cierpieć, umrzeć i zmartwychwstać jako zadośćuczynienie za grzechy Izraela i narodów. Ostatecznie naród izraelski uzna błąd w swoim postępowaniu i powróci do swego Mesjasza, który cierpiał, aby przynieść mu obfite życie w tym wieku i życie wieczne w przyszłym świecie. To zrozumienie u całego narodu nastąpi u kresu dni, zgodnie z Księgą Ozeasza (3,4–5):

Wiele dni bowiem synowie Izraela
będą bez króla i bez zwierzchnika,
bez ofiary i bez steli,
bez efodu i terafim.
Potem synowie Izraela nawrócą się
i szukać będą Pana, Boga swego,

15 Aby podkreślić duchowe połączenie, słowo „ziemia” nie zostało uwzględnione w wartości liczbowej.

i króla swego, Dawida;
z drżeniem pośpieszą do Pana,
do Jego dóbr, u kresu dni.

Spośród wszystkich fragmentów Pisma Świętego, Pan najczęściej używał Księgi Izajasza, rozdziału 53, aby otwierać oczy i serca Żydów, takich jak ja, na prawdę o tym, że Jezua jest obiecany Mesjaszem.

JAKIE ZNACZENIE DLA CIEBIE MAJĄ TE BOSKIE WSPÓŁZALEŻNOŚCI

Po pierwszej rozmowie mój rabin i ja odbyliśmy jeszcze kilka dyskusji i ostatecznie uznaliśmy, że nie zgadzamy się co do tego, że Jezua jest Mesjaszem. Przygotowanie się do tych i innych podobnych debat wzmocniło moją wiarę i zrodziło we mnie głębszą pasję do Jezusy Mesjasza.

W wyniku mojej nowo odkrytej wiary, moja żydowska tożsamość ogromnie się umocniła. Tradycje żydowskie, wśród których dorastałem, nabrały nagle głębszego, duchowego znaczenia. Zyskałem głębszą więź z Mesjaszem i zrozumienie, kim był oraz czego przyszedł dokonać. Wszyscy prorocy zapowiadali, że Mesjasz przywróci lud żydowski do wierności przymierzu i wzmocni ich zaangażowanie w życie żydowskie oraz powołanie do bycia błogosławieństwem dla samego Izraela i wszystkich narodów.

Wierzę, że dzięki odkrywaniu korelacji między Starym i Nowym Testamentem, twoje życie może się odmienić, tak jak moje. Porównuję to do doświadczenia wiary w wysokiej rozdzielczości. Wiele lat temu, kiedy kupiłem telewizor o wysokiej rozdzielczości, nie mogłem się doczekać, aż obejrzę na nim Super Bowl (finał mistrzostw w futbolu amerykańskim – przyp. red.), ale byłem trochę rozczarowany tym doświadczeniem. Gdy mecz się skończył, odkryłem, że istnieją opcje standardowej i wysokiej rozdzielczości dla tego samego kanału – a ja nie oglądałem meczu w wysokiej rozdzielczości. Gdybym

oglądał, to byłaby to inna gra – z bogactwem, szczegółami i żywymi kolorami. Zdałem sobie sprawę z mojej straty, gdy zmieniłem kanał i miałem porównanie.

Analogicznie, poprzez rozumienie i czytanie Pisma Świętego w sposób, który łączy Stary i Nowy Testament, zapoznajemy się z żydowskimi korzeniami naszej wiary i poszerzamy swoją perspektywę. Zaczynamy postrzegać życie i służbę Jezusa z innego punktu widzenia, niejako poprzez żydowskie oczy. Kiedy „widzimy” Jezusa i Biblię w wysokiej rozdzielczości, doświadczamy większego bogactwa, ostrości i wyrazistości szczegółów, które w przeciwnym razie mogłyby nam umknąć.

Innym ważnym powodem studiowania obu Testamentów jest fakt, że kiedy żydowskie *korzenie* i pogańskie *pędy* łączą się, następuje duchowe objawienie, odnowa i transformacja. Znamienny przykład znajdujemy w Ewangelii Łukasza 24. Dwaj uczniowie, pogrążeni w smutku po śmierci Jezusa, znaleźli się na drodze do miasta Emaus. Spotkali na niej zmartwychwstałego Jezusa, ale Go nie rozpoznali. Zapytał ich, czemu są smutni, a oni opowiedzieli o potwornych wydarzeniach i rozczarowaniu ostatnich dni. Jezus przemówił do nich, cytując Pismo Święte, i przypomniał im starotestamentowe proroctwa o Mesjaszu. Nauczył ich spójnego przesłania obydwu Testamentów, a wtedy „[...] **otworzyły się im oczy i poznali Go**, lecz On zniknął im z oczu” (Łk 24,31).

Podobnie jak w przypadku tych uczniów, tak i moje życie zostało radykalnie przemienione dzięki zgłębianiu tych Bożych połączeń, które odkrywają tajemnice Mesjasza. Widziałem też, jak życie wielu innych ludzi zmienia się całkowicie, gdy dowiadują się, jak Stary i Nowy Testament łączą się ze sobą. Wielu z nich, podobnie jak ja, zastanawiało się, czy w Biblii jest coś więcej – i kiedy to odkryli, zapłonęła w nich nowa miłość do Jezusa i pasja do Słowa. Wierzę, że nasze dalsze zgłębianie tajemnic Mesjasza przyniesie większą nadzieję i przemianę także w twoim życiu.